Ræða um kosningar, ódagsett.

Bjarni Benediktsson – Stjórnmál – Ræður - Kosningar

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Ræður
Askja 4-3, Örk 6

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Margt skrifað í blöðum.

Tíminn segir í morgun:
„Það hefir lengi verið vitað, að Bjarni teldi hann (Jóhann) smámenni, sem ætti tengdum alla upphefð sína að þakka.“

Óþarft að taka það fram, að þótt ég hafi ágætt álit á öllum elztu mönnum listans og margir þeirra séu miklir vinir mínir, þá standa engir þeirra mér nær bæði málefnal. og persónul. en Jóhann Hafstein.

En baráttan nú er ekki persónuleg. Ekki barist til lofs og dýrðar neinum einstakling hversu ágætur sem hann er.

Um miklu meira er að tefla.

Ég hefi oft heyrt og miklu víðar heitið á menn að duga Sjálfst. fl. vegna þess að velferð hans lægi við.

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

En þeir er hann meðvara í húfi.

Sjálfst.fl. á vanmar mikið undir úrslitum kosninganna. Allir vita þó að hann muni ná stöðu. auka fylgi sitt frá því seinna. Honum er að því kært sigur vís. Honum er og ómögulegt annað en að verða langstærsti og öflugasti flokkur bæjarins.

En spenningin er ekki um það, heldur hitt hvað verður um Reykjavík.

Andst. bl. segja hvert um sig, að þeirra flokk vanti ekki nema svo og svo mörg atkv. til að fella 8. mann Sjálfst.fl.

Alþfl. telur sig ekki vanta nema 70-80 atkv. og hinir sitt hvor. meira upp í 1000-2000 atk. Þeir bera fram hið sama ~~[illegible]~~ stjórnmálam.

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

gera sig of oft seka um.
þeir halda að flokkarnir
eigi atkv., sem hverju sinni
falla hverjum þeirra í
skaut.

Sannl. er sá, að fæstir
þeirra, sem flokk kjósa, eru
flokksbundnir honum,
og lítt er ekki síðan vitað,
að ~~stöingi~~ fara einkv.
flokksb. menn á milli
kosninga v. hverjar einstar
kosningar.

Það eru málefnin og
ótal mörg atvik önnur
sem ráða úrsl. kosninga
hverju sinni.

V-ð Alþ. kosninga hefur
enginn einn fl. fengið
slíkan meirihluta, að hann
réði einn öllu á þingi,
allan þann tíma, sem
elstu nú~~t~~tefandi þm.
hafa setið á þingi.
Þessv. er ótíl., að við

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

þingkosn. Það mun mest
vonina um yfirráð eins
flokks og atkv. hans því
meira á dreif en ella.
Ein einungis þann von fleiri
og fl. að fá meira en meiri
af flokkafylgi vald annan á
Alþingi Íslendinga.
En allan þennan tíma, sem
flokka-upplausnin hefur
ráðið á Alþ. hefur samfelld
stjórn ráðið bæjarmálum
Reykjavíkur.
Um þá stjórn hefur dómurinn
verið slíkur, að fleiri
Ísl. hafa með því, sem
þeir meta meira en atkv.
sitt, þ.e. með lífi sínu
kosið Reykjavík, en nokkurn
stað annan. Við vitum öll
um hið stöðuga aðstreymi
hingað, sem vitanl. kemur
af því, að hér líður fólk-
inu betur en annarsst.

MENNTAMÁLARÁÐHERRA

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Nú er öllum þessum fjölda sagt, að tímabært sé að skifta um stjórn í Reykjavík.

Auðvitað dettur mér ekki í hug að ~~[illegible]~~ halda því fram, að ekki megi að einhv. finna í stj. bæjarmálanna. Öllum okkar skjátlast einhv. tíma og engin er með syndlausum mönnum unnið. En þó þarf ærið hugmyndafl. til að ~~[illegible]~~ halda, að tugþúsundirnar hafi komið hingað af því að hér sé stj. verri en annarst. Hitt er óneitanl. líklegra, að þær leiti þangað sem stjórnin er best.

En látum það vera. Umskiftin ætta verið góð. En mörgum ótvíræða nauðsyn skifti um einungis

til þess að skifta um heldur af því að hann vill fá eitthvað betra eftir umskiftin.

En er ekki þá nú boðið upp á eitthvað betra?

Eða upp hvað er ekki boðið?

Hver getur svarað því?

Andstöðufl. eru sjö eða níu.

Allir þykjast þeir góðir, hver um sig, og þó.

Ekki fer dult, að þeir eru allir innbyrðis klofnir.

Í kommúnistafl. er logandi eldur milli Moskva-manna og hinna, sem vilja þó a.m.k. hafa yfirskin sjálfstæðs, íslensks flokks.

Framsóknarmennirnir deila sí og æ um samstarf til vinstri eða hægri svo að þá kveikti í hverjum nafti.

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Ástandið er: Alþ.fl. þarf
ekki að lýsa. Hann kunni
ekki átökunum milli
Hannibalista og hinna.
Þjóðv. : hinum óburðuga
þjóðvarnar fl. er nú
orðin opinb. sprenging í
þessari hentuleika-pólitíkur,
sem svo þykjast vera,
hafa orðið þola það, að
þeirra efsti maður hefur
neyðst til að hverfa frá
framboði, ekki svo sem að
flokkarnir hafi neytt
hann til þess. Nei. Hann
segist sjálfur hafa átt
frumkv. vegna hinna
alv. sakargifta sem á
hann eru bornar. Flokks-
stj. aðeins „fellst“ á
gerðir hans. Ekki var
frumkv. um framkvæmd
hentuleikans meira. Og
hv. líst mönnum á
skapgerð þeirra, sem
alt þykjast vita betur en
aðrir, þótt þeir þó ekki

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

sína eigin forystumenn
betur en þetta. Og hv. halda
menn að misklíð sé -
pokanum hjá þeim, sem
til minna trúnaðar hafa
verið settir, en því að
það reyndist svona hjá
þeim, er álitlegastir
þóttu?

Þessir flokkar eru því
sammála sjálfum sér
sundurþykkir og þess v.
ekki von, að þeir komi
betur saman öllum
fjórum en þeir gera
hverjum um sig
innbyrðis.

Um skoðanir þeirra
hverjum á öðrum,
ástríð þeirra og einlægni
til heilbr. samstarfs
geta menn lesið þessa
dagana í blöðunum og
hugsa væntanl. innan
skamms í útvarpinu.

MENNTAMÁLARÁÐHERRA

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

þessir menn og flokka
eru ekki sammála um neitt
annað en ómerkilegt níð
og nart.
Helst vegna þeir að ná sér
niðri með því að ráðast
með persónul. svívirðingum
að forustumönnum Sjálfs.m.
við kippum okkur ekki
upp við það.
Við vitum:
„Að standa um stóra menn
stormar úr hverri átt".
Frambjóðendur sjálfra
þeirra eru slíkir, að
enginn nennir að minnast
á þá, enda vita fæstir
hvað þeir heita og óþekktir
eru þeir að öllu nema
skammastrikunum, sem
þeir keppast við að
koma upp hver um annan.
Þar má segja, að málsst.
og menn séu hvort öðru
samboðið.

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Ef þessi óheillalýður næði
hér meiri hl. mundi ekkert
annað horfa við en algert
upplausn, óvissa og óstjórn.
Þetta vita ~~jafnt þúsunir~~
~~allir~~ Sjálfstm. En það
eru ekki síður þúsundir
kjósenda, sem af ýmsum
ást. greiddu andstfl. kjörnum
atkv. sitt í sumar, sem
þetta vita.
Engin af kjósendum þessum
flokka hafa minstu von að
stefna þess fl., er þeir
kusu í sumar muni
ráða í bæjarmálefnum
Rvíkur að kosningum
afstöðnum. Ekki einum
einasta kjósanda í bænum
dettur í hug, að neinn
fl. annar en Sjálfst.-fl.
fái meiri hl. og ekki
einn einasti kjósandi í
bænum hefur vegnt að
agra [illegible] þeim, hvað þá meira,
Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

og með hverjum
hv. þeir eigi að mynda stjórnbálkan meiri hl., ef Sjálfst.fl. missir meiri hl. sinn.

Aust.fl. er eins og leiðsögumaðurinn, sem reynir að fá ferðalanginn til að kasta sér fram af bjargbrúninni, svo að enginn viti hvað við tekur undir, hvort heldur grastó sem e.t.v. má ná fótfestu á en leiði í [illegible] sem meiri ógöngur eða hyldýpið, svo sem sennilegra er.

Kjósendurnir munu ekki velja þennan leiðsögumanninn, heldur hinn sem að vísu segir að mannsæmilegast sé að klífa brattann en þekkir leiðina og margreyndur er að farsælli forystu um ágætasta

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

MENNTAMÁLARÁÐHERRA

það er skiljanlegt, að mörgum sé annt um flokk sinn, en annara er mönnum þó um velferð bæjarfélagsins, þegar þar fer saman velferð sjálfra þeirra og allra þeirra nánustu.

Ef flokkarnir hefðu hver upp á eitthvað að bjóða, einhvern mann, einhver málefni og einhverja möguleika til að stjórna bænum, þá væri hugsanlegt, að þeir héldi fylgi sínu frá því í sumar. En ekkert af þessu ~~er~~ fyrir hendi.

Sjálfstæðisfl. einn hefir mennina, málefnin og möguleikana til að stjórna bænum – ekki aðeins svo vel fari – heldur yfirleitt til að stjórna bænum.

Þessvegna segi eg það aftur sem eg sagði á dögunum að það er Reykjavík sjálf, hagsæld hennar og velferð, sem nú er í baráttusætinu.

Reykjavík, skal sigra.

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur